

مرکز تحقیقات تاریخ، هنر و فرهنگ اسلامی
ایرسیکا در شبکه های اجتماعی

@ircica
@oic.ircica
@IRCICA
@ircica1980

کنفرانس های علمی و برنامه های سخنرانی موسسه ایرسیکا با مشارکت متخصصان از سراسر جهان در موضوعات مرتبط با ایران برگزار می شود. در کنگره بزرگ «دوره دوم مشروطه دولت عثمانی» که در سال ۲۰۰۸ توسط موسسه ایرسیکا در استانبول برگزار شد، جلسه ای ویژه به ایران اختصاص یافت.

پژوهشگران ایرانی در کنفرانس های علمی موسسه ایرسیکا که در کشورهای مختلف برگزار می شود، شرکت می کنند. ارتباطات منظم با مؤسسات، محققان، پژوهشگران و هنرمندان ایران حفظ می شود. همچنین، مدیران و اعضای موزه ها و کتابخانه ها، گروه های دانشجویی از دانشگاه ها از موسسه ایرسیکا بازدید می کنند.

در مجموع، رابطه فرهنگی پرباری بین مؤسسات ایران و موسسه ایرسیکا وجود دارد. در عین حال، پتانسیل قابل توجهی برای پروژه های مشترک تحقیقاتی و انتشاراتی بیشتر وجود دارد، از جمله آثار کتابشناسی و مطالعات منابع قدیمی، که می تواند میراث فرهنگی اسلامی را در پستر فارسی برای آگاهی صاحبان دانش و پژوهشگران دنیای اسلام برجسته کند.

RESEARCH CENTRE FOR ISLAMIC HISTORY, ART AND CULTURE
 CENTRE DE RECHERCHES SUR L'HISTOIRE, L'ART ET LA CULTURE ISLAMIQUE

ORGANISATION OF ISLAMIC COOPERATION
 ORGANISATION DE LA COOPERATION ISLAMIQUE

مرکز الابحاث والتاريخ والفنون والثقافة الإسلامية
 مركز الابحاث والتاريخ والفنون والثقافة الإسلامية

WWW.IRCICA.ORG
 Address: Hocapazı Mah. Akmerdiv Cad. No. 15 Bilkali Grpı
 Cagaloğlu 34110 Fatih İstanbul
 Telephone: +90 212 402 00 00
 E-Mail: info@ircica.org

نکات برجسته همکاری‌های فرهنگی بین
جمهوری اسلامی ایران و مرکز تحقیقات تاریخ،
هنر و فرهنگ اسلامی (IRCICA)

جمهوری اسلامی ایران یکی از کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی (OIC) و مرکز تحقیقات تاریخ، هنر و فرهنگ اسلامی (IRCICA) و یا موسسه ایرسیکا است که ارتباطات فرهنگی منظم و همکاری‌های پربراری را به ویژه در حوزه هنر با موسسه مذکور برقرار کرده. این همکاری‌ها شامل تجربه طولانی در برگزاری رویدادهای مشترک هنری و همایش‌ها است. همچنین، از طریق فعالیت‌های علمی متنوع این موسسه، جنبه‌های مختلف تاریخ و میراث فرهنگی ایران مورد بررسی قرار می‌گیرند.

در حوزه هنر، صنایع دستی سنتی و تاریخ هنر، دو مطالعه درباره هنرهای کتاب آرانی ایرانی توسط موسسه ایرسیکا در سال ۲۰۲۴ منتشر شده است. یکی از این مطالعات، بررسی و فهرست توصیفی «آلبوم شاه طهماسب» است که در تابستان این سال منتشر شد. این آلبوم که در موزه کاخ توپکاپی نگهداری می‌شود، مرقعی است شامل آثار خطی و نگاره‌های ایرانی است که از اواسط قرن چهاردهم تا اواسط قرن شانزدهم به زبان‌های فارسی، عربی یا ترکی جغتایی تهیه شده و به حوزه‌های مختلف علم و دانش مرتبط‌اند. این آلبوم تحت سرپرستی شاه طهماسب صفوی (حک. ۹۱۹-۹۸۴) گردآوری شد و در سال ۹۸۴ ه. ق به عنوان هدیه به سلطان مراد سوم عثمانی ارسال شده است. کتاب دوم با عنوان «هنرمند و سلطان» توسط دکتر مرجان حسینی، پژوهشگر ایرانی الاصل، نگاشته شده است. این کتاب به بررسی هنرهای تذهیب، مینیاتور، جلدسازی و خوشنویسی در دوره ترکمان آق‌قویونلو می‌پردازد. این پژوهش بر پایه ۳۰ نسخه خطی هنری از دوره حاکمیت سلطان خلیل آق‌قویونلو در قرن نهم هجری است. سلطان خلیل فرزند و

ولیعهد اوزون حسن آق‌قویونلو در ابتدا به عنوان والی شیراز (۸۷۵-۸۸۳) و سپس به عنوان سلطان در سال ۸۸۳ در شهر تبریز بر تخت سلطنت نشست.

خوشنویسان ایرانی در مسابقه سه‌سالانه بین‌المللی خوشنویسی موسسه ایرسیکا که از سال ۱۹۸۶ برگزار می‌شود، عملکرد چشمگیری از خود نشان داده‌اند. در میان تمام کشورها، ایران در هر دوره بیشترین تعداد برندگان را داشته است. به خصوص تمامی جوایز بخش تعلیق به دلیل خاستگاه این خط، به جز چند مورد به خوشنویسان ایرانی اختصاص یافته است، اما به تدریج خوشنویسان ایرانی در سایر سبک‌ها نیز جوایزی را کسب کرده‌اند. برای مثال، در دوازدهمین دوره مسابقات که در سال ۲۰۲۲ به پایان رسید، جوایز اول در سبک‌های ثلث و جلی تعلیق و نیز جوایز اول و سوم و هر سه تقدیر در سبک کوفی به خوشنویسان ایرانی رسید. به دلیل تعداد بالای برندگان ایرانی، جوایز آنها گاهی در مراسمی که در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی تهران برگزار می‌شود، توزیع گشت؛ به طور مثال در پایان یازدهمین مسابقه در سال ۲۰۱۹.

برای برجسته‌سازی نقش ایران در توسعه خوشنویسی اسلامی، ششمین مسابقه بین‌المللی خوشنویسی به میر عماد الحسنی، خوشنویس ایرانی قرن یازدهم هجری، در چهارصدمین سالگرد درگذشت او اختصاص یافت.

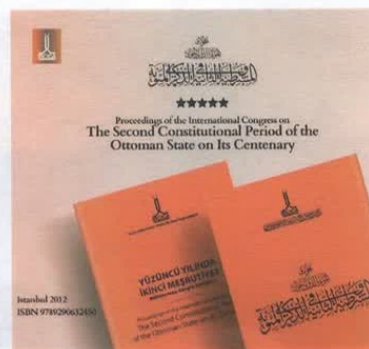
هیئت داوران این مسابقه دارای اعضای از ایران است؛ از جمله خوشنویسان برجسته غلامحسین امیرخانی (مسابقات سوم تا ششم) و جلیل رسولی (مسابقات هفتم تا دوازدهم). در حال حاضر، برای سیزدهمین دوره مسابقات که در جریان است، خوشنویس محمد شهبازی عضو هیئت داوران این موسسه است.

بین‌المللی «هنرها و صنایع دستی اسلامی» را برگزار کرد که مقالات آن به صورت کتاب منتشر شد. همچنین، در سال‌های مختلف فعالیت‌های متعددی از هنرمندان ایرانی در موسسه ایرسیکا برگزار شد، از جمله «رویارویی استانبول-تهران در زمینه مینیاتور»، نمایش آثار ۹ نقاش از مجموعه‌های موزه هنرهای معاصر ایران، نمایشگاه‌های نقاشان رحیم یزدانی، آذر واقفی، خوشنویسان امیراحمد فلسفی، بابک حجازی و تذهیب‌کار سمیه جابری. هفته فرهنگی اصفهان در سال ۲۰۰۷ در موسسه ایرسیکا برگزار شد که شامل نمایشگاه‌های صنایع دستی از سوی ۱۱ هنرمند، کنسرت گروه موسیقی رودکی و چندین نشست بود. خوشنویسان ایرانی در سال ۲۰۱۰ طی سمپوزیوم خوشنویسان زن که با همکاری موسسه ایرسیکا در استانبول برگزار شد، کارگاه آموزشی برگزار کردند.

در حوزه پژوهش و انتشارات، کتاب موسسه ایرسیکا با عنوان تاریخ دولت، جامعه و تمدن عثمانی توسط بنیاد دایرةالمعارف اسلامی جمهوری اسلامی ایران به زبان فارسی ترجمه و منتشر شد. نسخه فارسی با عنوان دولت و جامعه در دولت عثمانی در دو جلد منتشر شد؛ جلد اول به تاریخ عثمانی در تمام جنبه‌های آن و جلد دوم به فرهنگ و تمدن اختصاص دارد. نسخه فارسی این کتاب در تاریخ ۱ مه ۲۰۱۸ در باغ کتاب تهران رونمایی شد. در این مراسم، پروفیسور غلامعلی حداد عادل، رئیس بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، و دکتر محمدعلی موحد، چهره برجسته ادبی و مترجم کتاب سفرنامه ابن بطوطه به فارسی، سخنرانی کردند.

خوشنویسان ایرانی به طور منظم در دوره‌های آنلاین هفتگی خوشنویسی که توسط موسسه ایرسیکا برگزار می‌شود، شرکت می‌کنند. طی سال‌های گذشته، بسیاری از خوشنویسان ایرانی از این مرکز اجازه‌نامه (اجازه) دریافت کرده‌اند؛ به طور مثال اخیراً در مراسم اهدای اجازه‌نامه در سال ۲۰۲۲.

در سال ۲۰۲۳، موسسه ایرسیکا بنا به دعوت ایران در مراسم «رونمایی» مسابقه خوشنویسی که توسط مؤسسه هنر و فرهنگ میراث یاس یاسین در تهران و مشهد برگزار شد، شرکت کرد.

در زمینه صنایع دستی سنتی، بسیاری از هنرمندان ایرانی در هر یک از جشنواره‌هایی که از سال ۱۹۹۴ تا ۲۰۱۹ توسط موسسه ایرسیکا در کشورهای مختلف برگزار شد، شرکت کرده‌اند. آخرین حضور آن‌ها در جشنواره باکو در تابستان ۲۰۱۹ پیش از همه‌گیری کرونا بود. هنرمندان ایرانی در این جشنواره در رشته‌های مینیاتور، سفالگری و تذهیب جوایزی کسب کردند.

یکی از فعالیت‌های مشترک مهم در این حوزه، برگزاری چهار جشنواره موضوعی صنایع دستی توسط دانشگاه هنر اسلامی تبریز و موسسه ایرسیکا در سال‌های ۲۰۱۳، ۲۰۱۵، ۲۰۱۷ و ۲۰۱۹ بوده است. پنجمین جشنواره صنایع دستی تبریز که قرار است توسط دانشگاه هنر اسلامی تبریز و موسسه ایرسیکا از ۲۵ تا ۳۰ اکتبر ۲۰۲۴ برگزار شود، بر هنرها و هنرمندان سنتی فلسطین و حفظ این میراث فرهنگی تأکید خواهد داشت. در این چارچوب، پنجمین کنفرانس بین‌المللی با عنوان «ابعاد نوآوری در هنرها و صنایع دستی اسلامی» در سه روز اول این رویداد، از ۲۶ تا ۲۸ اکتبر برگزار خواهد شد.

نگاهی گذرا به گذشته نشان می‌دهد که در سال ۲۰۰۲، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جمهوری اسلامی ایران همراه با موسسه ایرسیکا، کنگره

